

TILSYNSRAPPORT

Børnehaven Tusindfryd
Aldersintegreret
Kong Hans Gade 12, 9000
99824542 /99824542

Dato for tilsyn: 20-12-2021
Dato godkendt: 21-01-2022
Godkendt af: Betina Marie Christensen
Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Nordøstkysten

Deltagere

Nina, pædagog i barselsvikariat
Mette, pædagog og souschef
Susanne, formand for bestyrelsen
Louise Voss, pædagogisk leder

Betina Marie Christensen, Tilsynsførende

Formand for bestyrelsen omtales i følgende som 'FB'

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Generelt

Det vurderes, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme indenfor alle temaer. På baggrund af dialog, observation og den skriftlige pædagogiske læreplan, samt evaluering heraf, vurderes det, at der arbejdes med et pædagogisk læringsmiljø, hvori der skabes forudsigelighed.

Der arbejdes med planlægning, gennemførelse og evaluering ift. de planlagte temaer ud fra pædagogisk og didaktisk redskab og justering af det pædagogiske læringsmiljø. Der arbejdes gennemgående med forældresamarbejdet ift. understøttelse af børns trivsel, læring og udvikling.

Det vurderes ud fra dialog og observation, at der arbejdes særligt og dynamisk med den fysiske indretning med henblik på etablering af små og indbydende legemiljøer med tilhørende legetøj, visuel understøttelse i form af billeder samt skriftsprog. Ud fra dialogen vurderes det ligeledes, at læringsmiljøet på legepladsen er justeret ud fra observationer og refleksioner - Dette med udgangspunkt i at skabe leg og læring hele dagen.

Udviklingspunkter

Institutionens udviklingspunkter:

- Etablering af læserum på 1. sal med gode og rolige rammer herfor
- Arbejde mere formaliseret omkring undersøgelsen af børnenes egen oplevelse af at være inkluderet i børnefællesskabet
- Et ønske om etablering af en metode, hvorpå børnenes vurdering af børnemiljøet undersøges og inddrages yderligere samt en systematik heri

Tilsynets udviklingspunkter:

Det fælles pædagogiske grundlag

- Der kan med fordel arbejdes yderligere med implementeringen af den påbegyndte evalueringskultur jf. Dagtilbudsloven § 9, stk. 2
- Jf. observation omkring fordeling af pp efter overgang til legeplads, kan pp med fordel have overvejelser omkring organisering og optimering af læringsmiljøet på legepladsen efter frokost

Sociale fællesskaber der rykker

- Der kan med fordel arbejdes yderligere med principperne for 'Sociale fællesskaber der rykker' jf. observation i overgang fra måltid til legeplads. Der kan ligeledes, ud fra selvsamme observationen, arbejdes med, at pp afstemmer forventninger til det enkelte barn

---

Dialogspørgsmål

---

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

Institutionen fortæller følgende:

Pp har forberedt sig gennem personalemøde, hvor alle pp er præsenteret for materialet. Deltagerkredsen har yderligere forberedt sig gennem fælles dialog og skrevet noter hertil. Bestyrelsen er ligeledes præsenteret for konceptet.

---

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilgængeligheder er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

A og B

Der observeres at pp:

I overgang fra måltid til legeplads

- to børn observeres siddende ved hver sit bord, resten af børnene er set gået til garderoben. Der observeres perifer kontakt med to pp. Der opleves ikke at de to pp har samstemmet med hinanden ved at; Et pp italesætter, 'X, du må sidde der, til du har drukket din mælk og Y, du må sidde sammen med X til du har spist din pølse færdig'. Efterfølgende observeres pp tale med andet pp om hvorfor X og Y ikke vil drikke eller spise det sidste. Slutteligt observeres andet pp tage kontakt til X og Y og italesætte 'Y, hvis ikke du vil have resten af din pølse, så spyt den ud i skraldespanden og løb ud og leg, X, løb du også bare ud og leg med de andre.'

I garderoben samt på legepladsen

- benævner ved navn

- har øjenkontakt og går i børnehøjde

- opfordrer til selvhjulpethed (fx tag dine ting med ud efter måltidet - samt ved tøj i garderoben hvor alle pp justerer sig efter barnet ift. barnets mestringer)

- anviser/guider (fx kan du finde huen og sætter ord på, du fandt huen og anerkender og roser)

- opfordrer til dialog og vækker nysgerrighed (fx ved X, der løber væk, pp sætter ord på, og krammer, 'jeg krammer dig lige'. Pp udviser glæde, og italesætter efterfølgende at flyverdragten skal på og at pp hjælper X med det)

- der er sammenhæng mellem verbale- og nonverbale udtryk

- sætter ord på, ud fra børnenes forståelse (fx fandt du fødderne - ift. flyverdragten)

- anviser og guider (fx du kan tage den røde cykel, og vi må hellere flytte os lidt, der er en der skal rutsje, kom)

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

- A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
    børnenes sproglige udvikling
    interaktioner børnene imellem?
- B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

A og B

Der observeres:

- dyr
- plancher m. læreplanstemaer
- anvisning m. billeder af tøj i garderoben
- tal
- bogstaver
- at reolerne bruges dynamisk til afgrænsning og justering af læringsmiljøet
- biler
- kalender, alt om i dag
- køkken m. tilbehør
- puslespil
- plancher om årstider
- konstruktionsrum m. legematerialer
- billede plus skrift på kasser med legetøj
- i gangen til 1. salen, ophæng af børnenes kreationer

- FB gør opmærksom på, at gangen også bliver brugt til udvikling af sprog - Pt engle og planeter - Alt efter hvad Børnehaven er optaget af i den givne periode

Der observeres generelt et sprogligt stimulerende miljø i Børnehaven

2.3 - **Børneperspektiv**

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?

B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

A og B

Der observeres at pp:

I garderoben samt på legepladsen

- opfordrer til selvhjulpethed
- følger initiativ (fx du behøver ikke tage vanter på, men du må godt finde nogle)
- benævner og inddrager (fx de andre har flyverdragt på, skal vi ikke også få din på)
- bevæger sig i børnehøjde (fx på legepladsen og i garderoben, hvor pp justerer sig til barnet)
- guider i leg og indbyder til dialog (fx hvad skal du finde på at lave)
- opfordrer til dialog (fx sikke en fin lyserød halv cykel halv løbehjul, wow)
- gentager og udvider både leg og sprog (fx du har lavet mad, hvad har du lavet af mad - maden skæres over og deles og en inddragende dialog startes)
- opfordrer til samarbejde (fx jeg kan se du har gode muskler, du kan lige hjælpe med at skubbe og så kan du hoppe op igen - pp er begejstret sammen med børnene, da det lykkes)
- møder børnene positivt og inddragende (fx det er godt det sand du kommer med, tak for det, jeg laver lige plads til sandet)
- skaber et sprogstimulerende miljø (fx gennem dialoger og sang i sandkassen - kender I den om Rudolf og børnene synger med, både pp og børnene udviser glæde og begejstring)
- nysgerrig med- og på barnet (fx et barn, der har fået ny hue og i sandkassen)

Der observeres pp, der går i børnehøjde og er nysgerrig på børnenes initiativer - Pp skifter mellem tale og lytteposition

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?

B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

A og B

Der observeres at:

Tilsynet kommer kl. 12.30 og børnene er i gang med overgang fra frokost til legeplads

I overgangen observeres tre pp i den ene garderobe samt to pp i den anden garderobe - pp er i børnehøjde, guider og anviser børnene ift. selvhjulpenhed i garderoben og inddrager leg ved behov i garderobesituationen

Efter overgang observeres fem pp i huset og ingen børn - På legeplads observeres to pp samt ca. 25 børn

Der observeres mulighed for, at børnene kan tilgå forskellige læringsmiljøer i større og mindre fællesskaber ud fra lyst og behov

---

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børns læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - **Pædagogiske Læringsmiljøer**

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med det fælles pædagogiske grundlag; Barnesyn, Pædagogiske læringsmiljøer, Leg og Læring:

Fx ved at være tydelige og tro mod børnesynet om, at børn gør det så godt de kan. Pp ser på intentioner frem for handlinger. Der arbejdes med bevidsthed om pps eget sprogbrug ift. til at være sproglig rollemodel - Her med opmærksomhed på ikke at skælde ud. Der arbejdes ud fra ICDP og den positive opfattelse af barnet. Pp har ligeledes fokus på at styrke samspillet gennem positiv kontakt og understøtte børnene efter behov ift. at være en del af børnefællesskabet, fx ift. et barn, der havde særlig svært ved at finde en position ind i fællesskabet. Pp observerer på skift, reflekterer og bliver gennem dialog i personalegruppen enige om, at barnets position skal styrkes gennem positiv bekræftelse. Pp skal hver især have fem perler i den ene lomme og alle pp har ansvaret for at give barnet fem positive bekræftelser i løbet af dagen. Hver gang et pp gør brug af positiv bekræftelse, skal en perle flyttes til anden lomme - Således sikres barnet positive bekræftelser. Pp har gennem observationer erfaret, at indsatsen om det ressourceorienteret syn bidrog til en ændring af barnets position i børnefællesskabet og at barnet blev valgt til af de andre børn.

Der arbejdes med justering af fysiske rammer i børnehaven og indretning i huset, ud fra børnegruppens behov, fx ved at der skabes små kroge/rum med billeder og legematerialer på væggen, der giver mulighed for fordybet og uforstyrret leg. Pp er deltagende og har fokus på udvidelse af legen. Den børneinitierede leg vægtes og pp har fokus på at styrke børnenes leg gennem sprog og kommunikation. Der arbejdes med struktur og forudsigelighed, for at give børnene de bedste betingelser for udvikling, læring og trivsel.

Fx ved at veksle mellem planlagte og børneinitierede aktiviteter. Planlagte aktiviteter kan bestå af fx samling, gymnastik, yoga eller en tur til skøjtehallen, hvor pp har fokus på at styrke børnenes selvhjulpenhed. Dette ift. at pakke og huske egne ting til turen til skøjtehallen, samt dannelse og norm om, hvordan man tager hensyn til andre ved buskørsel, selv låne skøjter og selv tage dem af og på. Pp oplever børnene styrkes fra gang til gang og pp understøtter, guider og anviser ud fra barnets kompetencer.

Der arbejdes med genkendelse og forudsigelighed, fx ved udførelse af det årlige krybbespil, samling og førskolegruppen har fra januar skolearbejde en gang ugentligt.

Der arbejdes med læring i rutiner, fx ved at øve turtagning samt gennem dialog med børnene, der bliver bl.a. talt om, hvorfor det er vigtigt at vaske hænder. FB fortæller, at der spises frugt i mindre hold af gangen og at børnene spiser

---

sammen med deres kontaktperson, hvilket skaber ro og forudsigelighed for alle børn i gruppen. Ved frokost arbejdes der med dannelse og æstetik og pp opfordrer til selvhjulpethed heri. Der er stearinlys på bordet under måltidet og der spilles rolig musik for at skabe sammenhæng mellem stemning og forventning til børnene.

C

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen:

Fx ved at tage et aktivt valg om at have en praksis, hvor der er tid til børnene selv kan etablere lege ud fra eget initiativ og interesse. Der arbejdes med legetøj i børnehøjde, så børnene selv kan rammesætte og forme legen. Pp følger børnenes initiativ og understøtter efter behov samt inddrager børnenes interesser i planlagte aktiviteter.

Der arbejdes med organisering af legefællesskaber på legepladsen ved, at pp har udformet idékasser, som tager udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan samt læreplanstemaerne. Der arbejdes med medbestemmelse og inddragelse af børneperspektivet, fx ved at børnene er med til at udvælge kassen og den ønskede aktivitet.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde:

Fx ved at tage udgangspunkt i læreplanstemaerne samt børnenes perspektiv i planlagte aktiviteter. Dette fx ved en gruppe af børn, der udviste særlig interesse for Perseverance, der landede på Mars. Pp var nysgerrige sammen med børnene og der blev udarbejdet et solsystem - Forløbet indeholdte både sprog, fællesskab, personlig alsidig udvikling, science mm. Forløbet blev dokumenteret undervejs og billederne sættes efterfølgende i børnenes egne mapper.

Der arbejdes generelt med billeddokumentation i Børnehaven, hvilket giver anledning til dialoger med forældrene. FB fortsætter med, at tavlen i kælderen bliver brugt til ophæng af billeder og at dagen her bliver dokumenteret. Børnehaven er ligeledes udstillet med børnenes kreationer, fx engle. Engle er

---

et gennemgående tema i pædagogisk praksis op til Jul og størstedelen af læreplanstemaerne bliver berørt gennem forløbet. Der har været dialog omkring hvad en engel er, kreeret engle og udført krybbespil i rollen som en engel. Hvert barn i Børnehaven har en rolle i det årlige krybbespil. Pp observerer børnene synge og lege krybbespillet både før, under og efter krybbespillets udførelse slut november.

Pp har i forbindelse med implementeringen af læreplanstemaerne retænkt allerede etablerede aktiviteter samt forløb og reflekteret over hvilke læreplanstemaer, der berøres frem for udelukkende at etablere nye aktiviteter, der justeres ind i læreplanerne.

FB supplerer med, at årshjulet er med til at skabe øvelser over- og synliggøre de mange traditioner og aktiviteter, der udarbejdes og afholdes i Børnehaven, fx julefrokost, tur i skoven, biblioteksture, teaterture og besøg i biografen. Der arbejdes ligeledes med justering af aktiviteter ud fra fysiske rammer, gerne med en gruppe ud af huset dagligt, da det giver yderligere plads til de resterende børn.

C

Der arbejdes med udvikling af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at arbejde med evaluering på de skemalagte personalemøder hver anden måned. Der er ligeledes pædagogmøde hver anden måned. Der afholdes pædagogisk dag årligt, som bruges til idéudvikling og evaluering. Der gøres brug af skemaer til evaluering, fx 'Jeg er nysgerrig og vil undersøge' skema, som kan bruges med henblik på undersøgelse af en gruppedynamik, suppleret med sociogrammer. 'Jeg kender mig mål' skema anvendes fx ift. leg samt legeplads og suppleres ofte med udarbejdelse af SMTTE-model. PI fortæller, at hun sparrer med to af de andre ledere fra selvejende institutioner.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- Etablering af læserum på 1. sal med gode og rolige rammer herfor

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Der kan med fordel arbejdes yderligere med implementeringen af den påbegyndte evalueringskultur jf. Dagtilbudsloven § 9, stk. 2

- Jf. observation omkring fordeling af pp efter overgang til legeplads, kan pp med fordel have overvejelser omkring organisering og optimering af læringsmiljøet på legepladsen efter frokost

---

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at trivselsevaluere børnene systematisk. Pp vægter den daglige dialog med forældrene og samstemmer med forældrene omkring barnets trivsel og observationer/oplevelser med barnet. Pp oplever gode muligheder for dialog med forældrene. FB supplerer med, at alle pp er let tilgængelige og det opleves at samtlige pp har kendskab til alle børn - Dette grundet, at der ikke arbejdes stueopdelt. Dette oplever FB som en force, og det er som forælder altid muligt at tilgå primærpædagogen ved ønske. FB fortsætter med, at pædagogisk praksis justeres ift. børnene, fx i forbindelse med indkøringen af ni børn på samme tid, valgte pp at tage de største børn ud af huset minimum én gang ugentligt. Dette gav ro og plads til de nye børns nysgerrighed og undersøgelse af alle rum.

Der afholdes daglig samling i de aldersopdelte grupper og der skabes små rum for leg, som især nye børn profiterer af. Der arbejdes ligeledes med gruppeopdeling ift. frugt, hvor børnene spiser i hold sammen med deres primærpædagog. FB fortæller, at der opleves en 'straksevaluering' i huset, da pp er hurtig til at justere på baggrund af observationer og refleksioner. Pp fortæller, at rutiner ligeledes ændres ud fra barnets tarv, hvis der på baggrund af observationer vises behov herpå.

Der arbejdes med inddragelse af børnenes stemme gennem observationer og dialoger, og pp oplevede på et tidspunkt en del uro i pædagogisk praksis. Gennem dialog med en gruppe børn, opdagede pp at børnene havde samme oplevelse af uroen og pp justerede derfor praksis, så det blev et hensigtsmæssigt miljø både at være barn og voksen i. Børnene observeres ligeledes ud fra lege og fællesskaber med henblik på trivsel. Der arbejdes med matrix ift. børnene omkring deres relationer.

Der arbejdes relevant tværfagligt ved behov og pl fortæller, at arbejdsgangen for booking er lang og besværlig. Der indkaldes til dialogmøde når nødvendigt og forældrene inddrages heri. Der er en fælles opfattelse af, at der er et godt, tillidsfuld og åbent samarbejde mellem pp og forældrene omkring børnenes trivsel.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø:

Fx ved at planlægge og udføre aktiviteter, hvor alle børn har lige mulighed for deltagelse, fx krybbespil. I krybbespil får alle børn tildelt en rolle. Pp italesætter, at krybbespillet har brug for alle roller og viser herigennem at alle børn har værdi for fællesskabet, idet børnene er fælles om at udføre stykket. Pp arbejder med tydeliggørelse af, at der er plads til at være særligt deltagende og mindre deltagende.

Pp er opmærksom på at fordele børnene i små grupper i pædagogisk praksis, hvilket skaber mange små fællesskaber, børnene kan tilbyde sig ind i eller trække sig fra - Der arbejdes derfor med medbestemmelse.

Der er særligt fokus på et ressourceorienteret børnesyn og pp justerer indsatsen til det enkelte barn, fx ved hjælp af fælles aftaler om, hvordan et barn inkluderes bedst muligt. All pp har en opgave heri. Den stabile pædagogisk praksis gør, at pp har tid og rum for den særlige indsats og børnene understøttes i at få øje på hinanden. FR supplerer med, at der i praksis opfordres til, at børnene leger med mange forskellige og at der tages hensyn i relationerne.

Børnenes egen oplevelse af at være en del af fællesskabet inddrages via observationer og efterfølgende refleksioner. Pp gør ligeledes brug af sociogram ift. om barnet føler sig inkluderet.

Der samarbejdes med forældre omkring barnets position i fællesskaber samt barnets relationer og FR oplever at tiden til den gode samtale vægtes. Tavlen i køkkenet inddrages ligeledes ift. dagens aktiviteter og hvilke kompetencer der styrkes.

5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- Arbejde mere formaliseret omkring undersøgelsen af børnenes egen oplevelse af at være inkluderet i børnefællesskabet

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Der kan med fordel arbejdes yderligere med principperne for 'Sociale fællesskaber der rykker' jf. observation i overgang fra måltid til legeplads. Der kan ligeledes, ud fra selvsamme observationen, arbejdes med, at pp afstemmer forventninger til det enkelte barn

Vurdering: Delvis opfyldelse

---

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling:

Fx ved at alle faste personaler er uddannet sprogpædagoger - Dette for at skabe lige vilkår for alle børn i Børnehaven og for at pp kan sprogvurdere egne kontaktbørn. Børnene sprogvurderes systematisk. Der arbejdes med italesættelse, at gentage og opfordring til dialoger, fx ift. projekt omkring planeter og krybbespil, børnenes ordforråd udvides herved. Pp gør brug af spil med børnene, sprogfitness, Rim og Remser, tilgængelige bøger, spil, sanglege og vendespil. Børnene præsenteres for bogstaver og tal, skriftsprog på kasser med legetøj, der også understøttes visuelt med billeder - Legemanualer på væggen i legekroge og der gøres brug af musik og sang i pædagogisk praksis. Der arbejdes ligeledes med daglige indsatser, fx ift. et barn der er sprogligt udfordret - Her placeres barnet strategisk til måltidet så barnet stimuleres ekstra sprogligt hvor det er muligt.

Pp er bevidst om at være sproglig rollemodel for børnene, da børnene spejler sig. Der arbejdes med at tale i en god og rolig tone og pp taler til børnene som de selv ønsker at blive talt til.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
- B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
- C). Hvordan arbejder I med børns læring før-under og efter måltider?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv:

Fx ved at justere miljøet til det enkelte barn og børnegruppen. Dette fx ved at de store tager på tur en gang ugentligt, så der gives plads til de resterende børn. Der benyttes dynamiske møbler, der er flytbare, alt efter hvilke aktiviteter der finder sted.

Der arbejdes med at skabe plads til de fysiske aktiviteter, fx i form af tumlerum og legeplads, også med plads til vilde lege. Børnene klatrer i træer og de opfordres til at udfordre sig selv og mærke egne grænser og mestringer. Pp har løbende fokus på at skabe små legemiljøer med indbydende legetøj med tilhørende billeder og legematerialer.

Børnenes egen vurdering af børnemiljøet inddrages gennem dialoger, billeder og observationer. Der arbejdes med æstetik i form af børnenes kreationer i Børnehaven og under måltidet, hvor madkasserne og skraldespanden fjernes og der tændes stearinlys samt rolig musik, dette for at skabe en rar stemning, der indikerer en rolig aktivitet.

Der arbejdes med læring i forbindelse med måltidet, fx i form rutiner og opfordring til selvhjulpenhed - Oprydning turtagning og samling. Under måltidet er der stearinlys, rolig musik og efter måltidet opfordres der til selvhjulpenhed i garderoben, pp sørger for altid at være tilgængelig og justerer sig til det enkelte barn ift. anvisninger.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- Et ønske om etablering af en metode, hvorpå børnenes vurdering af børnemiljøet undersøges og inddrages yderligere samt en systematik heri

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?

B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A, B og C

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryk i overgange:

Fx ved at justere sig til det enkelte barn og familie ift. den gode overgang. Pp sender velkomstbrev indeholdende tre særskilte breve til kommende familier, et til barnet, et til forældrene og et til nuværende passer med invitation til besøg. Der arbejdes med opstartssamtale og tremånederssamtale, hvori pp samt pl hvis muligt deltager. Indkøringen aftales og justeres ud fra barnets behov, den justeres også undervejs hvis nødvendigt. Der samarbejdes med forældrene i overgang til og fra Børnehaven, både gennem daglig dialog og gennem formelle samtaler. FB fortæller, at bestyrelsen er aktiv ift. at byde nye forældre ind i fællesskabet.

Der arbejdes med sammenhæng til Børnehaveklassen ved at justere i læringsmiljøet i førskolegruppen - Dette for at skabe genkendelighed og lette overgangen til skole. Pp og førskolegruppen har dialoger omkring det at gå i skole, laver skoleopgaver, gør brug af legepladsen på nærliggende privat skole og inviteres ligeledes til at bruge skolebiblioteket. Pp prioriterer at besøge

---

hvert barns skole på besøgsdagen. Børnene leger ligeledes skole med pp som lærer. Der foreligger formaliseret samarbejde med distriktskolen, men pp fortæller at størstedelen af børnene skal på den nærliggende privatskole. Der arbejdes med tydelig overgang til skole, fx ved afholdelse af fest for førskolegruppen samt 'sidste dag' arrangement. FB fortæller at børnene virker skoleparate og nysgerrige på skolen, som om de er modnet og gjort klar til skolen.

Børnenes oplevelse af sammenhængende overgang til Børnehaven vurderer pp ud fra dialoger og observationer - Fx om børnene italesætter dagen som en god dag, deltager børnene i lege og børnefællesskaber, virker de glade og begejstrede. Pp har erfaringer med, at forældrene er gode til at melde tilbage om børnenes oplevelser af Børnehaven og pp justerer sig generelt til det enkelte barn og familie.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

